

POLSKA FEDERACJA RUCHÓW OBRONY ŻYCIA

W 2012 roku Federacja za swoją działalność została nagrodzona Europejską Nagrodą Obywatelską Parlamentu Europejskiego. Polska Federacja Ruchów Obrony Życia działa od 1992 r.; zrzesza kilkadziesiąt organizacji prorodzinnych oraz chroniących życie.

ul. Wrocławska 37A, lok. 202, 30-011 Kraków
sekretariat@federacjazycia.pl, www.federacjazycia.pl

L.dz. 315/2026

Kraków, 21 września 2026 r.

Szanowny Pan
Piotr Uściński
Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
Przewodniczący Parlamentarnego Zespołu
na rzecz Życia i Rodziny
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

Dotyczy: prośby o zlecenie porównawczej opinii prawnej dotyczącej surogacji w Polsce oraz o zwołanie posiedzenia Zespołu poświęconego temu problemowi

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z prowadzonymi przez Polską Federację Ruchów Obrony Życia w ostatnich tygodniach działaniami dotyczącymi surogacji przekazujemy Parlamentarnemu Zespołowi na rzecz Życia i Rodziny dotychczasową korespondencję Federacji z Ministerstwem Zdrowia oraz nasze wystąpienie do Rzecznika Praw Dziecka. Równocześnie zwracamy się z prośbą, aby Zespół — korzystając z dostępnych mu możliwości eksperckich Kancelarii Sejmu — podjął inicjatywę zlecenia porównawczej opinii prawnej dotyczącej sytuacji prawnej surogacji w Polsce na tle rozwiązań przyjętych w wybranych państwach europejskich.

Nasze działania rozpoczęliśmy od wystąpienia do Ministerstwa Zdrowia z dnia 25 sierpnia 2026 r., L.dz. 308/2026. W odpowiedzi z dnia 8 września 2026 r., znak RZP.0164.41.2026.AB, Ministerstwo wskazało m.in., że zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym matką dziecka jest kobieta, która je urodziła, oraz że zagadnienie dopuszczalności macierzyństwa zastępczego wykracza poza właściwość resortu. Jednocześnie Ministerstwo potwierdziło, że obowiązujące przepisy przewidują możliwość wywozu z Polski komórek rozrodczych i zarodków do państw spoza Unii Europejskiej przez uprawnione banki.

Ponieważ odpowiedź nie wyjaśniła, czy państwo może ustalić ostateczny sposób wykorzystania wywożonego materiału biologicznego ani wykryć sytuację, w której procedura rozpoczęta w Polsce staje się elementem programu surogacyjnego realizowanego za granicą, 10 września skierowaliśmy do Ministerstwa Zdrowia kolejne wystąpienie, L.dz. 313/2026. Pytamy w nim o konkretne dane, praktykę nadzorczą, kierunki wywozu, mechanizmy identyfikowania dalszego wykorzystania komórek rozrodczych i zarodków oraz ewentualne powiązania polskich podmiotów z zagranicznymi programami surogacyjnymi. Na odpowiedź w tej sprawie oczekujemy.

17 września 2026 r. skierowaliśmy również pismo, L.dz. 312/2026, do Rzecznika Praw Dziecka. Zwracamy w nim uwagę przede wszystkim na podmiotowość dziecka, jego prawo do tożsamości i poznania pochodzenia, ochronę życia i zdrowia, ochronę przed komercjalizacją, znaczenie więzi

rodzinnych oraz transgraniczny charakter programów surogacyjnych. Poprosiliśmy Rzecznika o rozważenie podjęcia sprawy z urzędu i przedstawienie stanowiska systemowego z perspektywy praw i dobra dziecka.

Równolegle Polska Federacja Ruchów Obrony Życia oraz Fundacja JEDEN Z NAS poparły wspólne oświadczenie organizacji z różnych państw przygotowane na 63. sesję Rady Praw Człowieka ONZ, wzywające do międzynarodowego moratorium na surogację we wszystkich jej formach jako pierwszego kroku w kierunku jej zniesienia. Wymiar międzynarodowy jest tu szczególnie istotny, ponieważ rynek surogacyjny z natury ma charakter transgraniczny i może wykorzystywać różnice pomiędzy systemami prawnymi poszczególnych państw.

Dotychczasowa korespondencja pokazuje, że problemu surogacji nie da się zamknąć w jednej dziedzinie prawa ani w kompetencji jednego organu. W Polsce istnieją przepisy odnoszące się do poszczególnych elementów tego zjawiska — prawa rodzinnego, leczenia niepłodności, obrotu materiałem biologicznym, praw dziecka czy prawa cywilnego — jednak dla dalszych działań potrzebne jest ich uporządkowanie i ocena jako jednego systemu, również w kontekście procedur realizowanych w kilku państwach.

Dlatego prosimy Zespół o zlecenie — w ramach dostępnych możliwości eksperckich Kancelarii Sejmu, w szczególności Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji — porównawczej opinii prawnej, która obejmowałaby w szczególności następujące zagadnienia:

1. Jaki jest obecny status prawny surogacji w Polsce — zarówno komercyjnej, jak i określanej jako altruistyczna — w szczególności w zakresie skuteczności umów, ustalania macierzyństwa i rodzicielstwa oraz uznawania skutków prawnych procedur przeprowadzonych za granicą?
- 2a. W jakim zakresie obowiązujące przepisy prawa rodzinnego, cywilnego, karnego oraz regulacje dotyczące leczenia niepłodności pozwalają przeciwdziałać reklamowaniu, organizowaniu i odpłatnemu pośrednictwu w programach surogacyjnych kierowanych do polskich obywateli?
- 2b. Czy kwestia surogacji w Polsce pozostaje w sferze uregulowań prawa krajowego?
- 2c. W jakim zakresie kwestia surogacji w Polsce pozostaje w sferze uregulowań prawa unijnego i prawa międzynarodowego?
3. Jakie regulacje dotyczą transgranicznego przemieszczania komórek rozrodczych i zarodków oraz czy obecny system zapewnia wystarczającą identyfikowalność ich dalszego wykorzystania poza granicami Polski?
4. Jakie instrumenty prawne chronią dziecko urodzone w wyniku surogacji — jego tożsamość, pochodzenie, zdrowie, więzi rodzinne i ochronę przed komercjalizacją — oraz jakie luki można obecnie wskazać?
5. Jak problem surogacji rozwiązują wybrane państwa europejskie (tj. z UE i spoza UE) reprezentujące różne modele prawne: od jednoznacznego zakazu, przez ograniczone modele dopuszczające surogację niekomercyjną, po jurysdykcję, w których praktyka ta jest szerzej dopuszczona? Prosimy również o uwzględnienie Ukrainy ze względu na praktyczny wymiar transgraniczny tego zjawiska.
6. Jakie rozwiązania legislacyjne lub nadzorcze mogłyby zostać rozważone w Polsce, aby jednoznacznie chronić kobietę i dziecko przed komercjalizacją oraz uniemożliwić obchodzenie polskich standardów poprzez rozdzielanie kolejnych etapów procedury pomiędzy różne państwa? Czy w świetle regulacji unijnych i międzynarodowych mechanizmy te mogą być skuteczne?

Zależy nam na opinii możliwie niezależnej, rzeczowej i porównawczej. Polska Federacja Ruchów Obrony Życia ma w tej sprawie jasne stanowisko aksjologiczne: kobieta nie jest narzędziem reprodukcji, a dziecko nie jest przedmiotem umowy. Jednocześnie uważamy, że skuteczna reakcja państwa powinna opierać się na precyzyjnej diagnozie prawnej, która oddzieli rzeczywiste luki od kwestii już uregulowanych i wskaże obszary wymagające zmiany.

Taka ekspertyza mogłaby stać się podstawą do dalszej pracy parlamentarnej i ewentualnego przygotowania konkretnych propozycji legislacyjnych. Uważamy, że teraz jest właściwy moment na wykonanie tego kroku — zanim praktyka transgraniczna wyprzedzi reakcję państwa i zanim komercyjny rynek surogacyjny zacznie w Polsce rozwijać się metodą faktów dokonanych.

Równocześnie zwracamy się z prośbą o zwołanie posiedzenia Parlamentarnego Zespołu na rzecz Życia i Rodziny poświęconego problemowi surogacji. Chętnie przedstawimy podczas niego dotychczasowe ustalenia i materiały Federacji oraz weźmiemy udział w dyskusji nad zakresem dalszych działań. Będziemy wdzięczni zarówno za podjęcie inicjatywy zmierzającej do przygotowania wskazanej opinii prawnej, jak i za możliwość omówienia problemu na forum Zespołu.

Z wyrazami szacunku
W imieniu Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia

Jakub Bałtroszewicz
Prezes Zarządu

Załączniki:

1. Pismo PFROŻ do Ministerstwa Zdrowia z 25 sierpnia 2026 r., L.dz. 308/2026.
2. Odpowiedź Ministerstwa Zdrowia z 8 września 2026 r., znak RZP.0164.41.2026.AB.
3. Pismo uzupełniające PFROŻ do Ministerstwa Zdrowia z 10 września 2026 r., L.dz. 313/2026.
4. Pismo PFROŻ do Rzecznika Praw Dziecka z 17 września 2026 r., L.dz. 312/2026.
5. Tekst wspólnego oświadczenia dotyczącego surogacji, popartego przez PFROŻ i Fundację JEDEN Z NAS w związku z 63. sesją Rady Praw Człowieka ONZ.